

LA TORRE I EL RELLOTGE DE L'ESGLÉSIA DE LA PIETAT

L'església de La Pietat de Vic, ha sofert al llarg dels dos darrers segles canvis estètics a la seva torre i una pèrdua patrimonial irremissible. Encara que potser molts no ho saben, el campanar havia tingut rellotge, avui i des de fa anys està mut. Ho testimonien les imatges d'un campanar truncat amb una esfera al seu cim. Finalment el campanar de La Pietat ha recobrat la seva antiga forma cònica amb el teulat ceràmic realitzat amb nous materials. Es sobre la història d'aquesta intervenció que volem fer-nos ressò en les ratlles que segueixen.

Les guerres carlines del segle XIX havien desposseït l'antic teulat barroc de teula de ceràmica vidriada i havien convertit aquest cim -de l'església de la Pietat -en centre físic de la ciutat i torre de vigilància. Amb aquesta estètica de torre escapçada s'ha mantingut fins fa ben pocs anys amb l'afegitó posterior d'una esfera de fusta desproveïda de les seves agulles. Un vestigi de l'existència d'una maquinària de rellotgeria que es desmantellà definitivament pocs anys després de la guerra civil del trenta sis.

EL TESTIMONI GRÀFIC DEL TEULAT BARROC

(veure imatges...)

Podem dir en pura lògica, que el teulat de la Pietat, coneixent els hàbits d'estil dels seus autors del XVII, els germans Morató, havia d'estar coronat per un teulat cònic, com ho eren tants d'altres sortits del seu enginy constructiu: la Gleva, Sant Genís d'Orís, Manlleu, Roda etc. Però tenim tres testimonis gràfics eloqüents: els quadres al·legòrics de la ciutat realitzats al segle XVIII per Marià Colomer i les litografies a ploma per a les cartografies de l'època realitzades a principis del XIX pels enginyers i militars francesos arribats a Vic amb l'exèrcit napoleònic. Finalment com un darrer apunt de cavallet, es coneix la primitiva forma del teulat cònic de l'església de la Pietat, gràcies a una petita aquarel·la, també de principis del XIX, obra d'Antoni Pasqual de la col·lecció d'en Ramon Montanyà on es pot veure clarament un cloquer punxegut i altiu que co-presideix al costat del cloquer de la Seu, un paisatge bucòlic d'un Prat d'en Galliners vigatà, habitat per soldats, passejants i hortolans que feinegen.

APUNTS SOBRE UN VELL RELLOTGE

Val a dir que el fet de que la Pietat tingués rellotge públic, va ser una concessió dels canonges de la Catedral que mantingueren un plet

quasi secular amb el braç civil a qual se li negava la instal·lació d'una maquinària a la casa de la Ciutat.

El rellotge a la Pietat, de primer antuvi (1775) va estar col·locat al pis inferior de les campanes ja que al teulat (amb el barret cònic de ceràmica) no hauria estat possible. No fou fins després d'acabar-se les guerres carlines i l'erecció de la Pietat com a parròquia (1878) que es va passar la màquina al terrat superior (llavors sense coberta de teula). El rellotge va anar fins poc abans del 1936. Malauradament passada la guerra civil es va vendre a la parròquia de Cantonigròs que finalment va bescanviar, al cap d'uns quants anys, màquina vella per nova, perdent-se inexorablement del circuit públic, una peça d'artesanía mecànica fabricada en forja i sense mecanització.

UNA TORRE MULTIFUNCIONAL

Es coneix la importància de la torre de la Pietat ja que feia les funcions de lloc de vigia i de senyals de telegrafia. Una funció que es va mantenir operativa durant bona part del segle XIX. Es parla igualment de l'existència d'un petit canó defensiu que es va utilitzar durant les guerres carlines, alhora que podia disparar fogueig en senyal d'alarma. Més endavant i a banda dels efectes bèl·lics des d'aquella atalaia privilegiada enmig del nucli antic de la ciutat es passaven i es rebien avisos de telegrafia òptica entre Vic i Barcelona a través d'un enllaç visual de Vic a Montagut (Puiglagulla), Puiggraciós (Congost), Tibidabo (Barcelonès) i finalment Catedral de Barcelona, amb retorn inclòs. Així arribaven a Vic amb certa celeritat els "partes" de les guerres colonials del nord d'Àfrica de finals del XIX principis del XX.

LA NOVA FASE D'UNA RESTAURACIÓ TOTAL

Les obres iniciades al campanar, vindran a ser un segon capítol d'unes intervencions al temple de la Pietat que començaven l'any 1998 quan es tancà l'edifici al culte per tal de procedir a la instal·lació d'uns lligams i reforços interns que asseguressin la fermesa d'una nau que s'obria lentament fent perillar l'estabilitat i seguretat del temple. L'església gran es va obrir el juny de 2002, amb una exposició pictòrica. Des d'aquest moment l'espai de la nau principal, ha estat compartit per la parròquia i l'ajuntament previ pacte d'ús, com a espai cultural, que s'hagué de plasmar a través d'un document legal entre les dues institucions. Les celebracions litúrgiques se celebren a la capella posterior dels Sants Màrtirs.

LA CIRERETA DEL PASTÍS

Com s'ens diu en el llibre **Vic:Cròniques Urbanes (Vic 2010)** i a petició del Grup de Defensa del Patrimoni d'aleshores *"Finalment, ens plau parlar de la intervenció emblemàtica al campanar de la Pietat. El retorn d'una antiga estructura a la forma cònica inicial, dissenyada en el seu moment per Josep Morató entre 1687 i 1695, va rebre un impuls definitiu gràcies a la troballa de les teules originals. La rehabilitació impulsada per l'exbatlle Ramon Montanyà , comptà des del primer moment amb el suport de Jacint Codina i del bisbe Romà Casanova. Les obres varen començar el dia 14 de maig de 2008. Al llarg d'uns quants mesos, es va desmuntar l'anterior coberta-mirador sobreposada al XIX, es reobriren els finestrals cegats, es consolidaren murs, arcs i dintells, s'instal·là una escala de cargol per a l'accés fàcil del públic i s'aixecà finalment l'agulla amb teules de nova fornada...inexplicablement es deixava de banda un valuós llegat patrimonial. Entre els dies 10 i 11 de setembre de 2009, més de 500 vigatans varen pujar al "cel" de Vic. Amb l'acabament de l'agulla i la inauguració de l'accés públic al cloquer i mirador, es materialitzava un compromís i un somni cívic que avui podem compartir "*

Miquel S. Cañellas

Inici de la nova església : any 1630

Inici del campanar : any 1687

Final: 1695 (agulla teulada)

Construcció de la capella fonda ; vers 1770

Primer rellotge : 1775

Desmantellament del teulat : vers 1833.

Rellotge superior: vers 1878

Supressió rellotge ; 1940

Retauració i reforç de la nau : 1997-2000

Reproducció del nou teulat : 2008-2009

(font bàsica: L'Església de la Pietat de Vic; Ramon Ordeig - 1978)

